

— ❦ — VIEȚILE SFINȚILOR — ❦ —

Sorina Ciucă Dragoș Ioniță

SFÂNTUL NICOLAE

CORINT

INTRODUCERE

Sfântul Nicolae face parte dintre sfinții ierarhi, remarcându-se ca un conducător de seamă al Bisericii lui Hristos.

Ierarhii (*iereus* înseamnă în limba greacă *preot*, iar *arhi*, mai mare peste) reprezintă treapta superioară a slujitorilor bisericești, sfințiți prin Sfânta Taină a Preoției sau a Hirotoniei. Ei primesc de la Duhul Sfânt deplinătatea harului dumnezeiesc, superior treptei diaconilor și a preoților. Sunt numiți episcopi sau, după funcția administrativă pe

care o ocupă în biserică, arhiepiscopi, mitropoliți sau patriarhi.

Fiecare slujitor sfințit, indiferent de treapta din care face parte, împlinește aceleași trei funcții în biserică: de a-i sfinți pe oameni prin Sfintele Taine, de a-i învăța cuvântul lui Dumnezeu și de a-i conduce la mântuire. Cu toate acestea, sarcinile și prerogativele lor diferă în funcție de harul primit la hirotonie. Astfel, vorbind despre funcția sfințitoare, este de știut că ierarhii sunt singurii care pot săvârși Sfânta Taină a Preoției. Ei transmit harul preoției pe care l-au primit, la rândul lor, în mod neîntrerupt de la Hristos prin apostoli, apoi prin episcopi, până astăzi. Această transmitere neîntreruptă a harului preoției este numită de către biserică „succesiune apostolică”. De asemenea, rolul lor de conducător implică o responsabilitate mai mare. Ei nu păstoresc doar o comunitate, asemenea preoților, ci mai

multe comunități sau parohii, care alcătuiesc împreună episcopia. Funcția de învățător solicită o dedicare sporită din partea lor. Totalitatea ierarhilor unei țări formează Sfântul Sinod, care este cea mai înaltă autoritate a unei biserici naționale. Acesta discută pentru a soluționa toate problemele dogmatice (privitoare la învățătura bisericii), canonice (privitoare la legile bisericii) sau de altă natură, care privesc viața bisericească.

Misiunea ierarhilor este cu atât mai importantă, cu cât responsabilitatea este mai mare. Adresându-se episcopilor pe care i-a hirotonit, și prin ei tuturor episcopilor din lume, Sfântul Apostol Pavel le-a spus: „Luați aminte de voi înșivă și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstrați Biserica lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu însuși sângele Său” (Faptele Apostolilor 20, 28). Același Sfânt Apostol a

enumerat însușirile unui ierarh: „Căci se cuvine ca episcopul să fie fără de prihană, ca un iconom al lui Dumnezeu, neîngâmfat, nu grabnic la mânie, nu dat la băutură, pașnic, nepoftitor de câștig urât, ci iubitor de străini, iubitor de bine, înțelept, drept, cuvios, cumpătat, ținându-se de cuvântul cel credincios al învățaturii, ca să fie destoinic și să îndemne la învățătura cea sănătoasă și să mustre pe cei potrivnici” (Tit 1, 7-9).

Toate aceste calități și multe altele le-a avut Sfântul Ierarh Nicolae, unul dintre cei mai cunoscuți și iubiți sfinți. Numele său, rezultat din alăturarea a doi termeni grecești, verbul *nicao* (a birui) și substantivul *laos* (popor), se traduce prin „biruitor de popoare”. Iar Sfântul a biruit prin învățătura sa atât opoziția păgânilor, cât și a ereticilor vremii, contribuind la triumful dreptei învățături a lui Dumnezeu în epoca sa.

Tradiția bisericească a consemnat nu doar înțelepciunea Sfântului Ierarh Nicolae, ci și dărnicia lui. A devenit unul dintre cei mai îndrăgiți sfinți, în special de către copii, sărbătoarea sa fiind așteptată cu nerăbdare de întreaga creștinătate.

În viziunea bisericii, Sfântul Nicolae reprezintă îmbinarea armonioasă a bunătății iubitoare și a dreptății muștrătoare. Sfântul a inspirat de-a lungul timpului activitatea caritabilă a bisericii și grija pe care trebuie să ne-o purtăm unii altora. Viața sa a devenit îndemn la ferirea de greșeli și la fuga de slavă deșartă. Blândul ierarh a fost exemplu de statornicie în credință, pe care a apărut-o în fața învățăturilor greșite și a prigonitorilor vremii.

Data de 6 decembrie, zi de prăznuire a Sfântului Ierarh Nicolae, este un prilej de mare bucurie pentru toți credincioșii.

VIATA

fântul Ierarh Nicolae a trăit în secolele III-IV, într-o perioadă grea pentru Biserica lui Hristos, marcată de persecuțiile pornite de împărații romani împotriva creștinilor. Situația din acea vreme nu l-a împiedicat pe Sfântul Nicolae să devină un exemplu de credință statornică în Dumnezeu, un creștin lucrător prin iubirea față de semenii. În acest sens, un rol foarte important l-au avut părinții, prin moștenirea duhovnicească pe care i-au lăsat-o, prin cultura religioasă și exemplul de viață creștină.

S-a născut într-o familie binecuvântată de Dumnezeu, asemenea familiilor sfinte din

Scriptură, deoarece nașterea sa amintește de nașterea lui Isaac, a Maicii Domnului sau a Sfântului Ioan Botezătorul. În fiecare dintre aceste cazuri – fie că vorbim despre Avraam și Sara, despre Ioachim și Ana sau despre Zaharia și Elisabeta – părinții lor erau persoane în vârstă, care își doreau foarte mult un copil. Erau conștienți că un copil este darul lui Dumnezeu, o dovadă a dragostei Sale. Prin urmare, întreaga viață s-au rugat pentru această binecuvântare și în fiecare situație rodul rugăciunii a fost un copil minunat, cu un rol important în istoria mântuirii.

Teofan și Nona, părinții Sfântului Nicolae, se rugau foarte mult, iar printre cererile înălțate cu ardoare lui Dumnezeu se regăsea și dorința de a avea un copil. Asemenea celor amintiți, Sfântul Nicolae a fost singurul copil al părinților săi, a fost mângâierea și binecuvântarea lui Dumnezeu. Observăm cât de

important este rolul rugăciunii atunci când doi soți doresc să devină părinți, întrucât rugăciunea ajută nu doar ca acest lucru să fie posibil, ci, mai mult, copilul să fie o persoană deosebită. Asemenea Sfântului Ioan Botezătorul care s-a dedicat vieții de pustnic de foarte tânăr, tradiția menționează, în cazul Sfântului Nicolae, întâmplări minunate menite să anunțe sfințenia sa. Astfel, nu dorea să fie alăptat decât de la sânul drept, ca viitor apărător al dreptei credințe, iar în zilele de miercuri și vineri, numai o singură dată, seara. Întreaga sa viață a dat dovadă de un autentic comportament creștinesc, caracterizându-se prin smerenie, curaj, dreptate, milostenie și blândețe.

Anul nașterii nu este cunoscut cu exactitate. Există unele opinii care susțin că s-a născut la începutul secolului al IV-lea, iar altele, mai numeroase, în a doua jumătate a

secolului al III-lea, în jurul anului 250, respectiv în jurul anului 280.

Patara, localitatea în care s-a născut Sfântul Nicolae, era la acea vreme unul dintre cele mai însemnate porturi la Marea Mediterană din Licia sau Lycia (Lichia în textele bisericești vechi), regiune maritimă din sudul Asiei Mici. Patara era vestită și pentru Templul lui Apolo, ale cărui ruine se păstrează și astăzi. Pe acolo a trecut Sfântul Apostol Pavel, însoțit de Sfântul Evanghelist Luca, în timpul călătoriilor misionare: „Și după ce ne-am despărțit de ei (de creștinii din Milet), am plecat pe apă și, mergând drept, am venit la Cos și a doua zi la Rodos, iar de acolo la Patara. Și găsind o corabie, care mergea în Fenicia, ne-am urcat în ea și am plecat” (Faptele Apostolilor 21, 1-2). Patara era așadar o localitate evanghelizată de Sfinții Apostoli, în care exista o comunitate creștină.

Despre părinții Sfântului Nicolae știm că erau dreptcredincioși, de neam bun și bogați, lăsându-i o avere considerabilă, de care acesta nu s-a legat sufletește, ci, cu recunoștință și apreciere, a folosit-o pentru săvârșirea faptelor de milostenie. Sfântul a urmat îndemnul Mântuitorului Hristos, care a zis: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta” (Matei 6, 19-21).

Părinții nu s-au îngrijit doar de moștenirea materială, ci și de cea intelectuală și spirituală, trimițându-l pe tânărul Nicolae la școlile vremii. Prin seriozitate și dragoste de cunoaștere, acesta s-a desăvârșit din punct de vedere intelectual și moral. Un rol important în formarea și în devenirea lui teologică

l-a avut unchiul său, episcop al Patarei, care purta același nume, Nicolae.

Episcopul Nicolae a fost cel care le-a propus părinților să îngăduie ca fiul lor să Îl slujească pe Dumnezeu în calitate de preot. Unchiul său l-a hirotonit și, când a plecat la Ierusalim pentru a se închina la Sfântul Mormânt, a lăsat conducerea eparhiei în seama nepotului său. În această perioadă a avut loc o epidemie în Licia, în urma căreia părinții Sfântului Nicolae, slăbiți de vârsta înaintată, au murit, iar tânărul preot Nicolae a împărțit averea moștenită săracilor, aducând mângâiere multor semeni sărmani. Faptele sale de milostenie au fost nenumărate, dărnicia sa ajungând să fie cunoscută, deși se străduia să facă bine pe ascuns, pentru a nu fi laudat de oameni.

Este bine cunoscută întâmplarea când sfântul i-a venit în ajutor unui tată care avea